

Od redakcji

Metaetyka jest prężnie rozwijającą się dziedziną dociekań filozoficznych, której pytania należą do problemów określających przedmiot refleksji filozoficznej od czasów jej zarania. Metody tych dociekań również mają starożytny rodowód, sięgający wysiłków analitycznych Sokratesa. W dziedzinie tej cały czas pojawiają się kolejne zagadnienia, ciekawe i doniosłe teorie, a nawet nowe paradygmaty badawcze. Metaetyka jest przedsięwzięciem interdyscyplinarnym, w którym wykorzystuje się i rozwija teorie z zakresu m.in. filozofii języka, ontologii i epistemologii, odnosząc się także do wyników innych nauk, w szczególności psychologii i biologii. Niniejszy, poświęcony problematyce metaetycznej, numer *Etyki* bardzo dobrze ilustruje przedstawiony stan rzeczy; znalazły się w nim teksty obejmujące szerokie spektrum tematów.

James Beebe opisuje pojęciowe, interpretacyjne i konstrukcyjne trudności towarzyszące próbom empirycznego ustalenia treści potocznych intuicji metaetycznych. Autor koncentruje się na badaniach przekonań dotyczących obiektywizmu moralnego i formułuje szereg sugestii mających na celu udoskonalenie stosowanych obecnie narzędzi badawczych. **Jan Woleński** podsumowuje i rozwija swoją koncepcję naturalistycznej interpretacji norm i ocen. Przyjmując nielingwistyczne ujęcie tych ostatnich, broni poglądu, zgodnie z którym normy i oceny są faktami zlokalizowanymi w czasie i przestrzeni, przy czym normy rozumiane są jako pewne działania performatywne, a ściślej – są postanowieniami, że coś jest nakazane (zakazane). **Anna Brożek** poddaje analizie pojęcie intuicji, charakteryzuje różne odmiany intuicjonizmu, a następnie omawia i porównuje ze sobą cztery wersje stanowiska intuicjonizmu aksjologicznego: trzy rozwijane przez przedstawicieli Szkoły Lwowsko-Warszawskiej (Tadeusza Kotarbińskiego, Władysława Tatarkiewicza i Tadeusza Czeżowskiego) oraz jedną reprezentowaną przez filozofa zachowującego związek z tradycją Szkoły – Mariana Przełęckiego. **Joanna Klimczyk** przeprowadza krytykę koncepcji racji normatywnej Thomasa M. Scanlona, argumentując m.in., że wiarygodność ujęcia Scanlona wymaga przyjęcia, iż pojęcie racji normatywnej jest pierwotne poznawczo; w rzeczywistości jednak Scanlon odwołuje się do innego niż konieczny aspektu pierwotności. Problemy koncepcji Scanlona świadczą przeciwko pogładowi przypisywanemu znaczeniu językowemu wymiar normatywny. **Adrian Kuźniar** dokonuje rekonstrukcji cieszącej się dużą popularnością teorii konstruktywizmu metaetycznego

PREPRINT VERSION

Sharon Street i podejmuje próbę wykazania, że koncepcja ta, wbrew wiązaniem z nią nadziejom, nie może uchodzić za adekwatną propozycję metaetyczną, posiada niewiarygodne konsekwencje normatywne oraz narażona jest na zarzut wewnętrznej niespójności. **Mirosław Rutkowski** przeprowadza analizę treści i uzasadnienia prawa do postępowania zgodnego z własnym sumieniem. W toku wywodów autor obszernie i krytycznie charakteryzuje funkcje przypisywane sumieniu (m.in. funkcję konstytuowania powinności, epistemologiczną, stania na straży wewnętrznej integralności podmiotu) i dochodzi do wniosku, że wspomniane prawo powinno ulec ograniczeniu. **Wojciech J. Bober** recenzuje wydane w 2015 r. wprowadzenie do metaetyki autorstwa Marka van Roojena.

Towarzyszy nam nadzieja, że Czytelnik uzna niniejszy numer za nawiązujący pod względem wartości merytorycznej do pozostałych tomów metaetycznych *Etyki*, w tym do zachowującego po dzień dzisiejszy swoją aktualność filozoficzną i użyteczność w procesie dydaktycznym numeru 11 z 1973 roku.

Adrian Kuźniar (Uniwersytet Warszawski)